

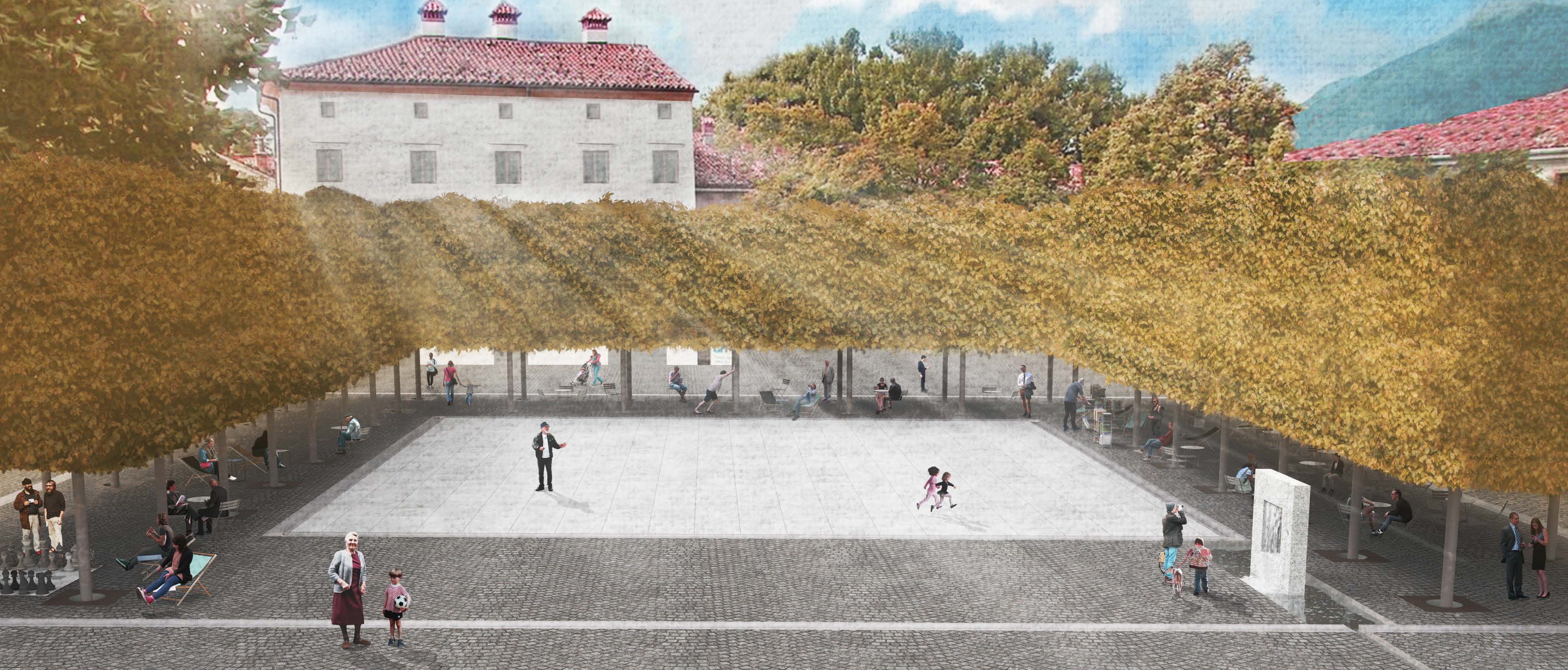

Pravi obraz Ajdovščine!
Ureditev starega mestnega jedra
 Kastre v Ajdovščini

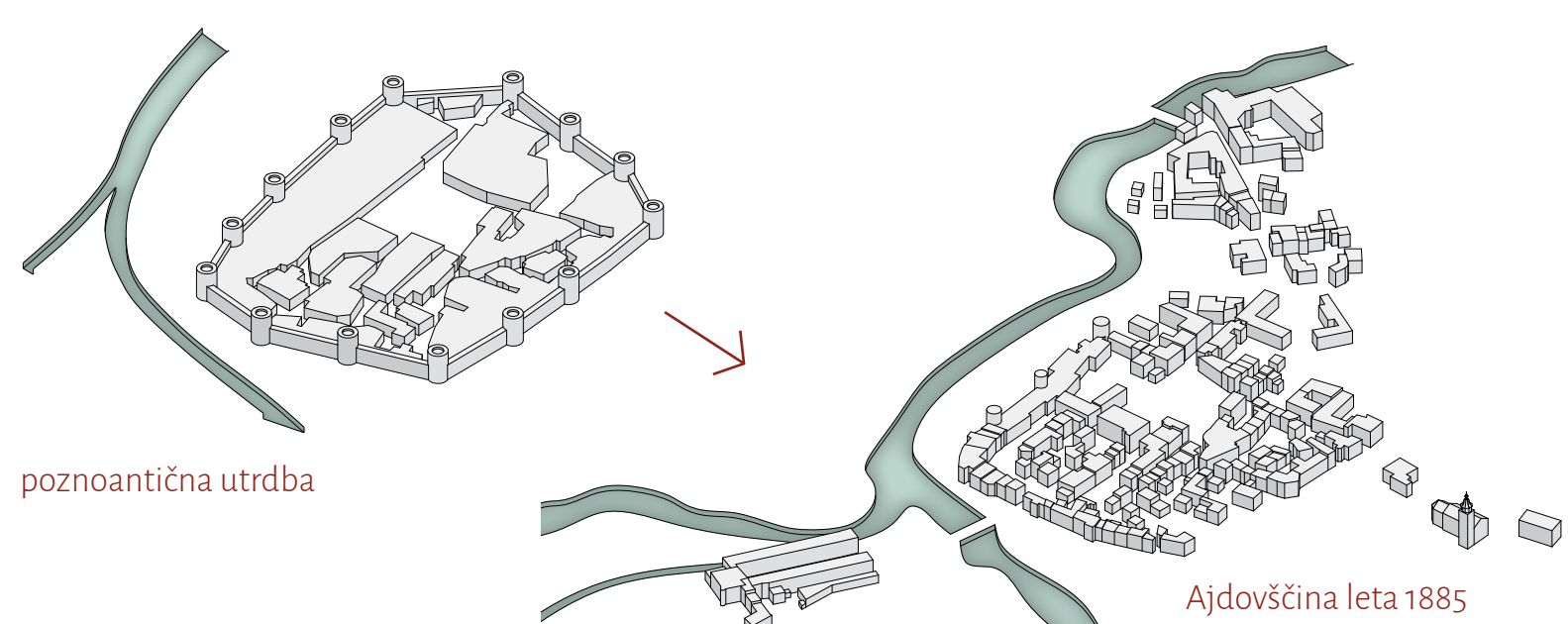
pogled na ostanke vzhodnega dela obzidja s stolpom - glavna veduta Ajdovščine

ureditvena situacija širšega območja 1:500

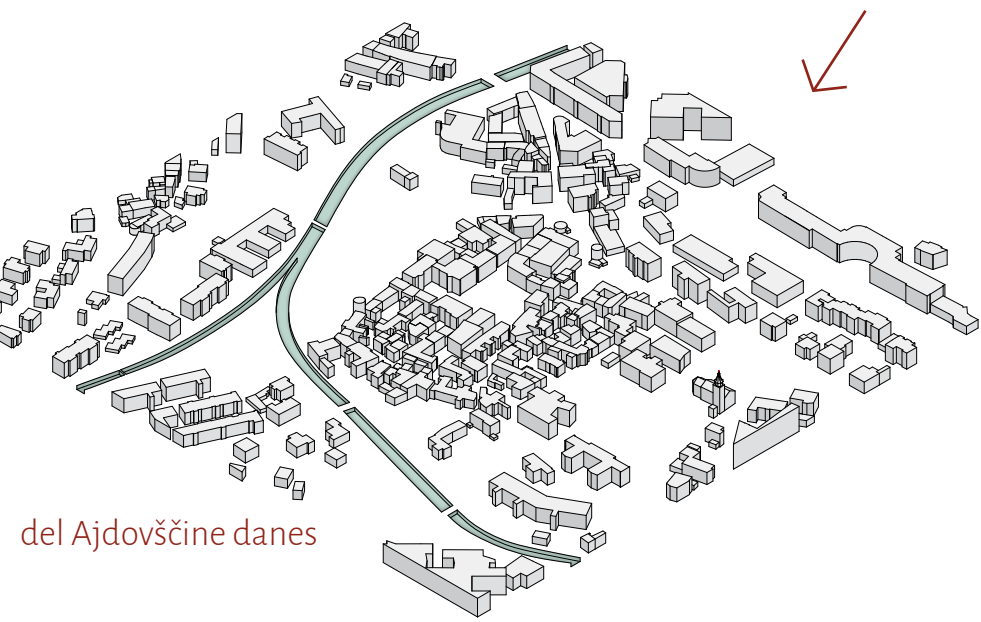

pogled na Lavričev trg - drevored obrezanih lip ustvarja prijetno senco v vročih poletnih dneh

poznoantična utrdba

Ajdovščina leta 1885

del Ajdovščine danes

Ob spoznavanju kraja se človek najprej zateče k njegovim zgodbam – k zgodovini, ljudem, naravi – identiteti. In Ajdovščina ima srečo, saj ima številne zgodbe. Zgodbe, ki imajo moč, ker vzbujajo občutja – ljubezen, ponos, pogum... A te zgodbe imajo moč le, če se jih pripoveduje – če jih pripovedujejo ljudje, če jih pripoveduje kraj.

Zato so zgodbe glavni motiv predlagane ureditve. Da se ohrani spomin nanje, da ne zbledijo v pozabo in še naprej navdihujejo in pripovedujejo ter s tem še naprej kažejo »pravi obraz Ajdovščine«.

ZGODOVINSKA POT

Obhodna pot okoli stare Kaste je zasnovana okoli antičnega rimskega zidu, ki je navdihnil zgodbe o mogočnih velikanih Ajdih, vendar je skozi čas izgubil svojo podobo in simboli pomen. Mestno tkivo se je postopoma razraslo preko meja obzidja in spomini o nekdanjem merilu mesta so se izgubili.

S sklenjenim zelenim pasom okoli jedra se vrne občutek prvotne velikosti kraja – ob poti so načrtovane informativne točke o zgodovinskem razvoju in pomenu Ajdovščine, o njeni kulturi, tradiciji, o njenih prebivalcih, kot nekakšen zgodovinski podaljšek že

obstoječe naravoslovne poti ob Hublju. S tem pridobi nekdanje obzidje nov simboli pomen – spomin in ponos na dosežke Ajdovcev ter s primerjavo nekdanjega mestnega merila z novim poudari rast kraja, kar je posledica teh dosežkov ter truda prejšnjih generacij. Ob poti so tudi zasnovane tri glavne točke, kjer se še danes vidijo ostanki stolpov in obzidja.

Hkrati se z ureditvijo zelenih površin okoli obzidja znotraj centra mesta pridobi **kvalitetne javne površine** za druženje in rekreacijo, ki spodbudijo programsko odpiranje obodne zazidave nazven – s kavarnami, restavracijami in tako oživijo sedaj mrtve dele kraja.

GLAVNA POVEZAVA SKOZI KASTRO

Glavna pot skozi Kastro poteka od parka na zahodnem delu jedra ob upravnem središču mesta preko vhodnega trga, ki poudari nekdanji glavni vhod v mesto. Nadaljuje se skozi glavni trg – Lavričev trg in steče preko podhoda v park ob Hublju.

PREPOZNAVNE VREDNOTE V PROSTORU

Nosilec prepoznavnosti celotne Ajdovščine ostaneta stolp in obzidje kot simbol bogate zgodovine in moči kraja. Ta glavna podoba se poudari z ureditvijo poti okoli obzidja, kjer se pokaže tudi nekdanje mestno merilo in preostanek obzidja. Ob poti so odpirajo krajski pogledi na naravno dediščino prostora – hribovja, Trnovski gozd, Lokavšček in Hubelj.

V notranjosti Kaste se ustvari nova podoba mestnega življenja v Ajdovščini – Lavričev trg, ki je svojo zasnovno edinstven v okolici in zato toliko bolj prepoznaven. Definiirata ga predvsem nasad dreves in pokrita tržnica.

ZGODOVINA IN PRIHODNOST

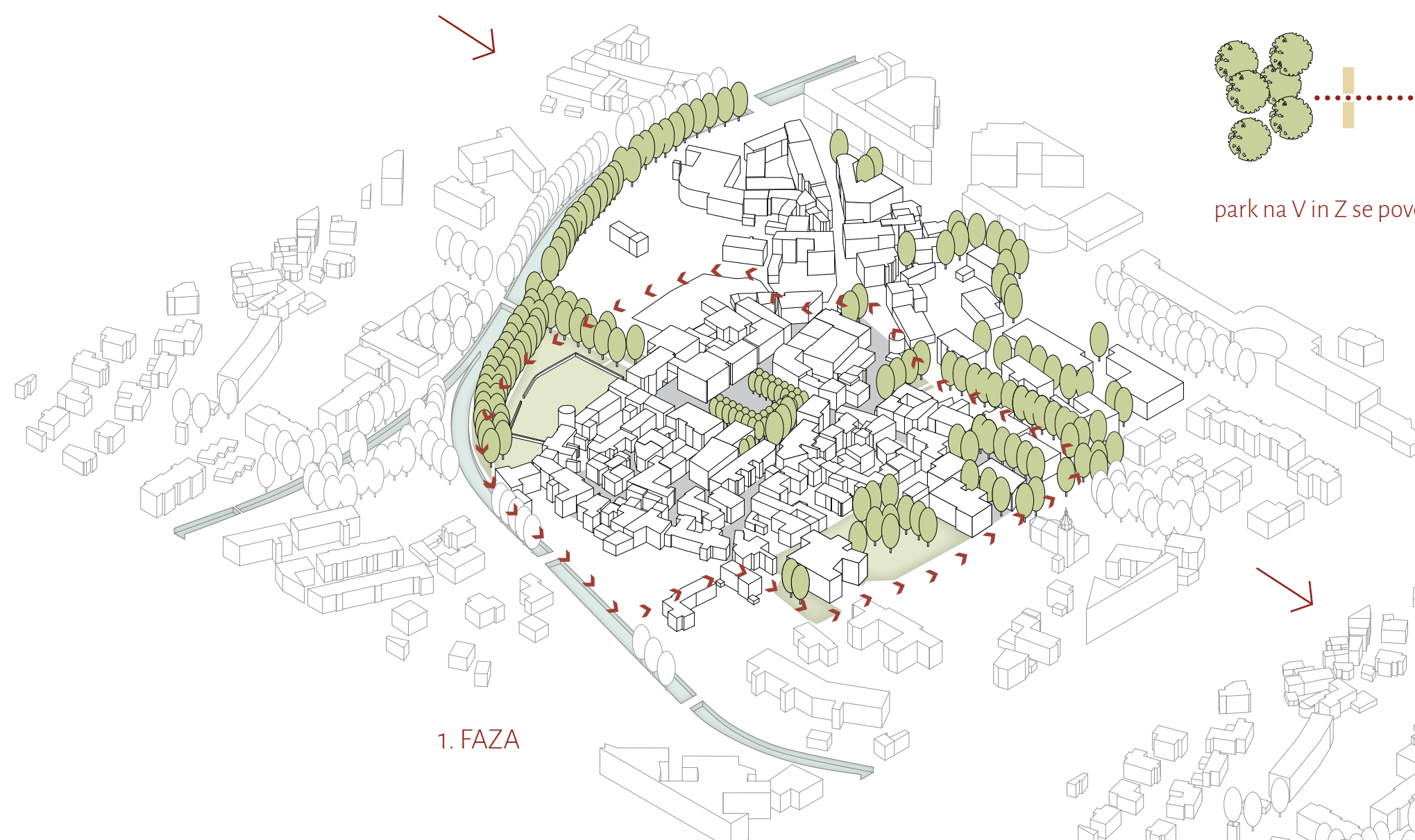
Glavni motiv nekdanje Kaste je bil močno obzidje s štirinajstimi stolpi, okoli katerega je bil 3m širok jarek. Vhod je bil na zahodni strani (med stolpoma 1 in 2), forum pa na mestu današnjega glavnega trga.

PODOBA AJDOVŠČINE V 19. STOLETJU
Že v 16. stoletju se je tu začel razvoj fužinarstva, ki je segel vse v začetek 20. stoletja. Ajdovščina ima bogato zgodovino industrije – v naselju je delovalo

veliko obratov (strojarne, žage, papirnica, pivovarna, predilnica...), ki so bili predhodniki današnje industrije na tem območju. V tem obdobju je še vedno močna podoba nekdanje utrdbe, saj je rastoče mestno tkivo še ni začelo razkrajati.

PODOBA AJDOVŠČINE DANES
Do danes se je mesto razširilo z manj kot le 0,03 km2 površine in pozni antiki na 7 km2. Ostanke bogate zgodovine so vidni le ponekod, stara podoba kraja pa je povečini v zavesti prebivalcev popolnoma izgubljena. Jedro mesta je izgubilo svoj pomen, zato mu ga s posegom poskušamo vrniti.

FAZE UREDITVE
Načrtovane faze sledijo viziji idealne, končne ureditve – zeleni pas okoli obzidja je močna poteza, ki ponuja kvalitetne javne površine. To se doseže z dolgoročno saniranjem grajenega tkiva, ki prostor trenutno degradira, ter s postopnim odpiranjem zasebnih vrtov in povezav v javne površine ali pa v zasebne z mestotvornim programom (kavarna, restavracije, storitve...).

1. FAZA

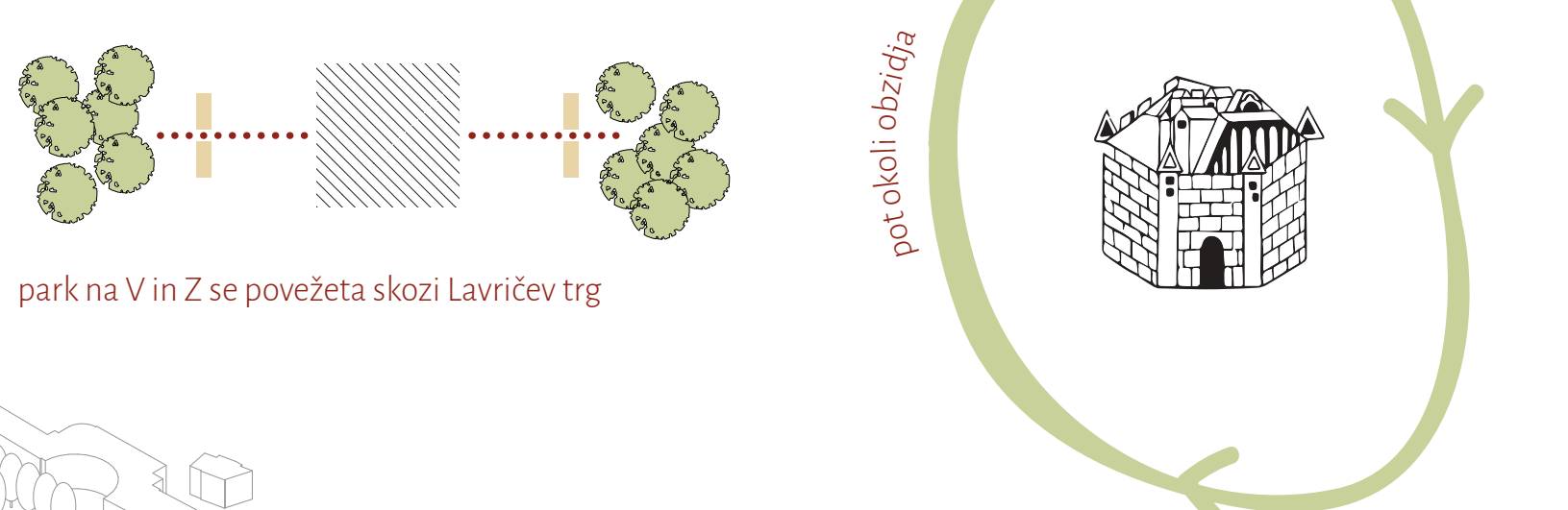
1. FAZA

V prvi fazi se ureja predvsem znotraj mestnega tkiva - uredi se predvideno tlakovanje in urbana oprema, vzpostavi urejen Lavričev trg na mestu sedanjega parkirišča.

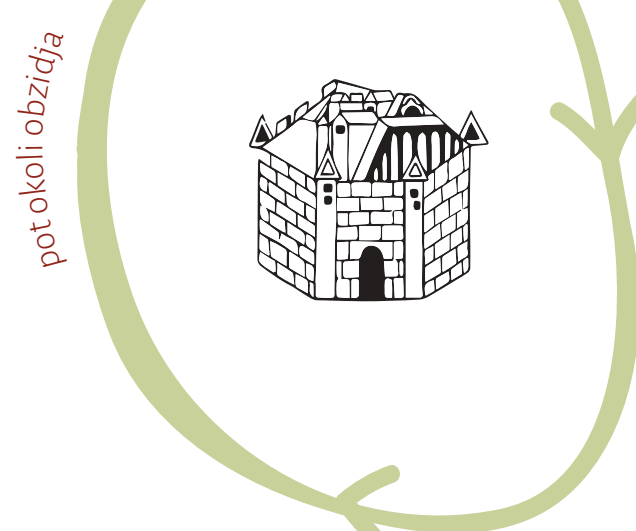
TLAKOVANJE

Za ulične povezave se uporabi vzorec 'pavjega repa' iz granitnih kock, ki vizualno povežejo med seboj že obstoječe ureditve z novo – trg pred Dvorano prve slovenske vlade, ureditev parkirišča ob starem mlinu, ... Z njimi se ustvarjajo površine, ki skupaj povežejo različne trge znotraj jedra Ajdovščine.

Za tlakovanje na Lavričevem trgu se uporabi plošče sivega istrskega peščenjaka, ki so zložene v ortogonalnem rastru. Kamen je bil pomemben material skozi lokalno zgodovino, hkrati pa simbolno povzdigne glavni trg mesta in mu da občutek večnosti in pomembnosti.

park na V in Z se povežeta skozi Lavričev trg

pot okoli obzidja

2. FAZA

2. FAZA

V drugi fazi se odpira trenutno ograjene vrtove – le-ti lahko ostanejo v zasebni lasti, kjer se izvajajo mestotvorne dejavnosti, ali pa se del njih preuredi v javne površine – javno pot in park.

Na trgu se odpre pritlična etaža marketa Fama – ostane stebrišče, ki podpira stalno pokrit javni prostor, kjer se naseli tržnica. Trgovina se prestavi v prazne prostore nekdanje blagovnice ob podhodu.

KONČNA FAZA

Poseg se nadaljuje s saniranjem grajenega tkiva okoli obhodne poti, kar omogoča, da se vzpostavi park s sklenjeno potjo, ki jo spremlja dolg drevored. Vzdožj parka se umesti stalni in začasni program – forma viva, balinišče, prostori za piknike, otroško igrišče, letni kino, drsališče, plaža...

URBANA OPREMA

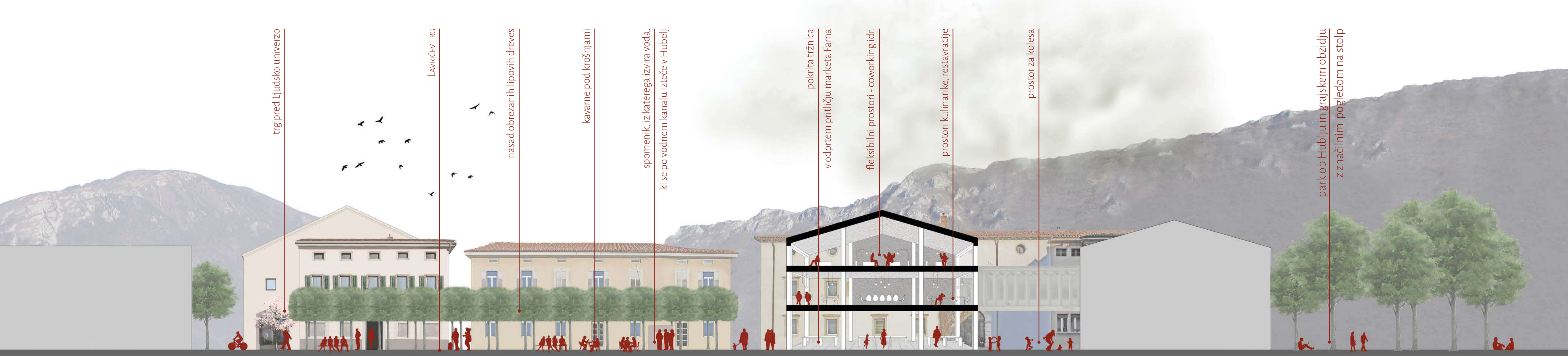
Elementi urbane opreme so zasnovani čim bolj preprosto in nevisljivo ter ozirajo se na novo opremo v parku ob Hublju. Za konstrukcijo elementov se uporabi prašno barvano jeklo ter macesnove nosilce za klopi.

Klop je zasnovana z mislijo na obstoječe klopi ob Hublju. Glavni prepoznavni element je niz vzdolžnih nosilcev iz macesna, ki omogočajo sedenje tako v mrazu kot v vročini, hkrati pa se zaradi uporabe lesa lahko umestijo tako v parkovne površine kot tudi znotraj mesta – macesn s časom posivi in se kot nevisljiv element lahko spoji tudi s svojim mestnim

okoljem. Klopi se lahko tudi zlagajo vzdolžno ali prečno, s čimer se pridobi daljša oz. širša površina za sedenje ali ležanje, in tako ponudijo nove možnosti kompozicije.

Svetila so prilagojena glede na potrebe – višja svetila za večje površine ter ob pomembnih povezavah, medtem ko nižja svetila omogočajo bolj intimne ambience, kjer je to zaželeno. Le-ta so hkrati lahko v uporabi tudi kot količki za automobile. Vsa svetila usmerjajo svetlobo v tla in tako zmanjšajo vplive svetlobnega onesnaževanja.

schematični prikazi faznosti zasnove

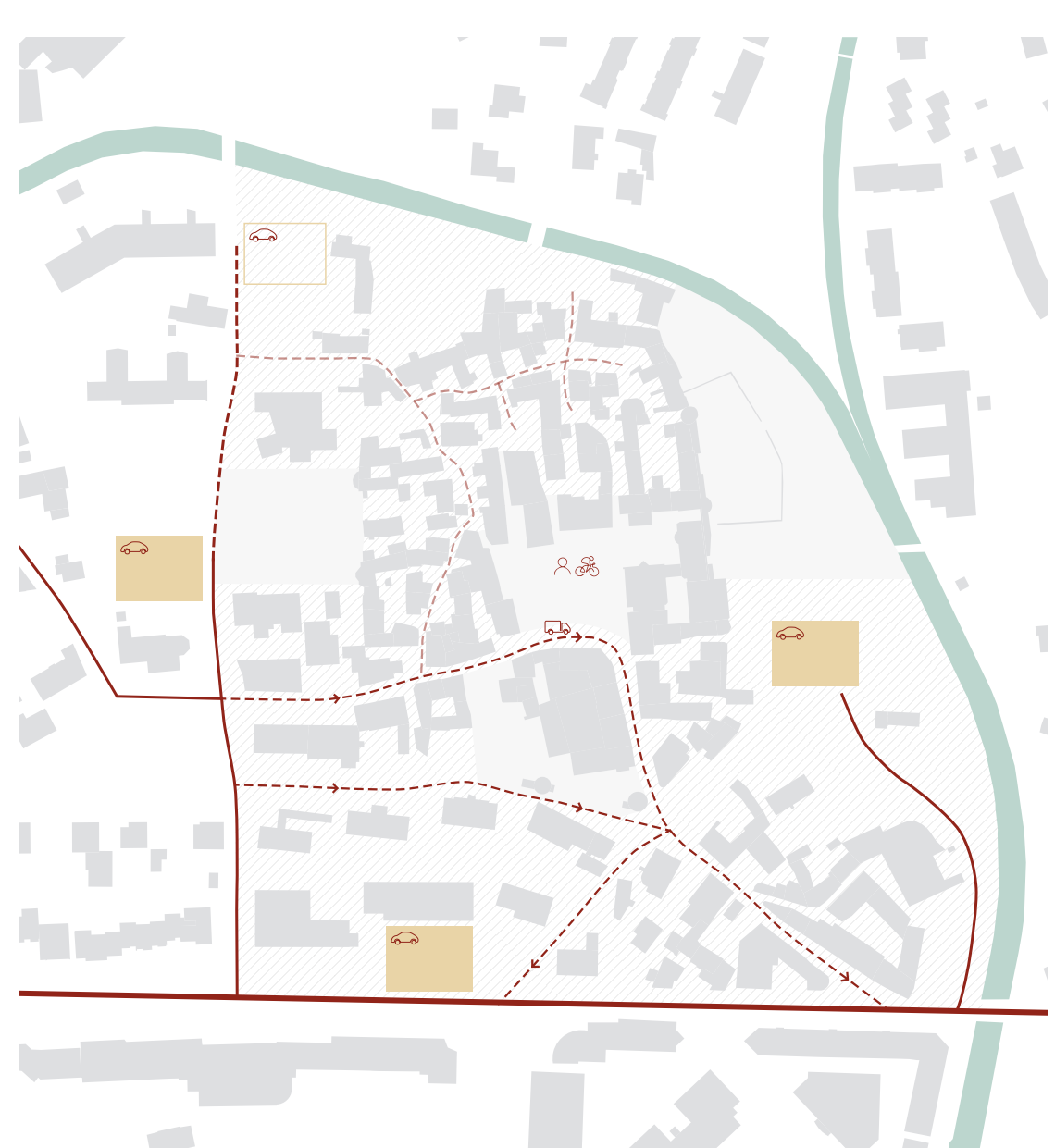

prezrez skozi Lavričev trg in preurejeno stavbo Fame s pokrito tržnico 1:200

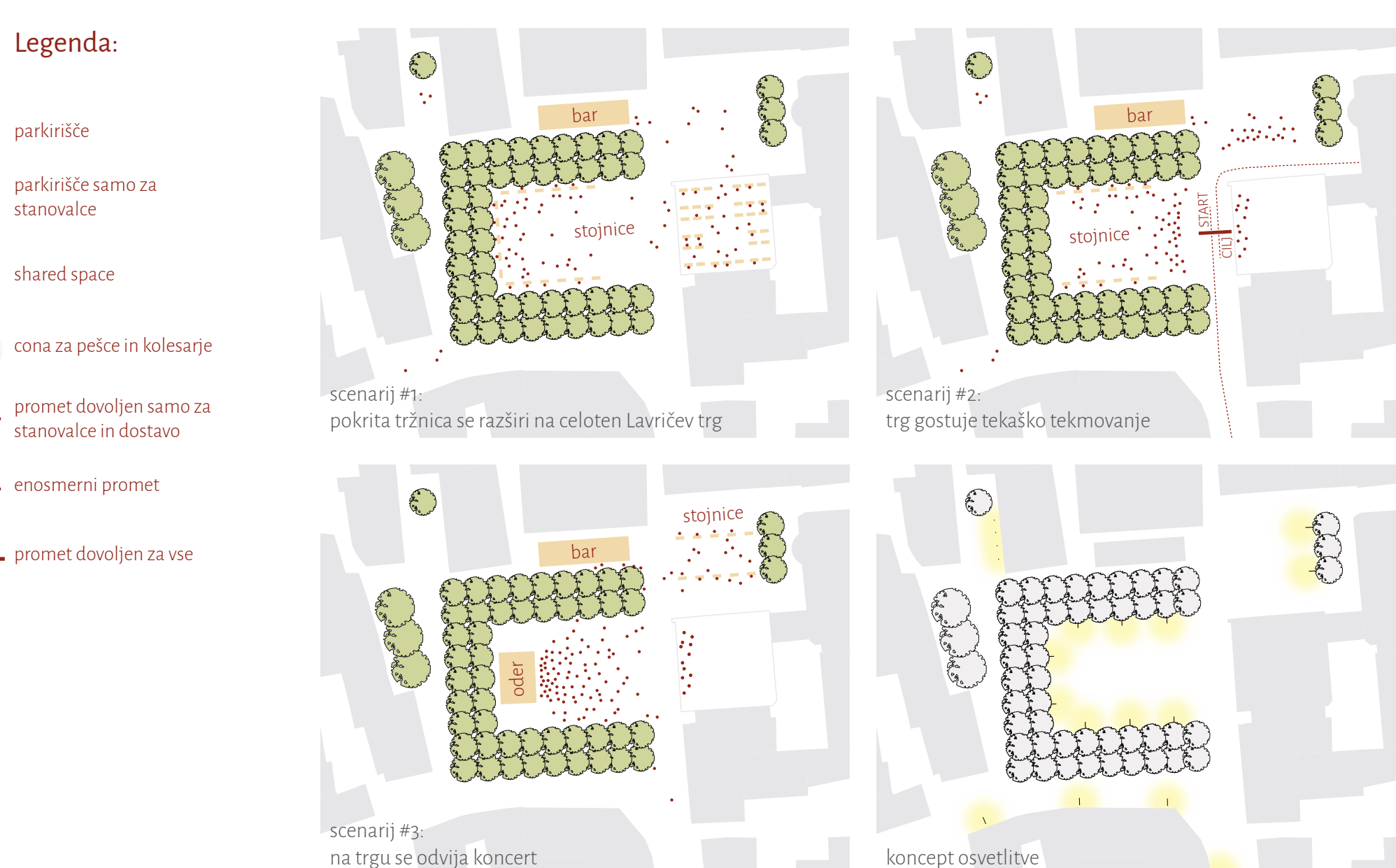
0 5 10 20 m

pogled z Dvornega trga na Lavričev in odprte prostore Fame s pokrito tržnico

prometna shema v 1. fazi

scenariji dogajanja in koncept osvetlitve Lavričevega trga

LAVRIČEV TRG

Zasnovan trg je obdan z nasadom dreves, ki površino objamejo v človeku prijazno merilo – 20x20m – ne preveliko, ne premajhno, hkrati pa delujejo kot senca v vročih poletnih dnevih in element vedno spreminjajoče se podobe trga skozi različne letne čase. Drevesa so urejena kot streha na obodu, ki pa še vedno ohranja zadostno prehodnost in povezanost s celotno površino trga. Kot povezava podhoda iz parka na vzhodni strani in glavnega trga se vzpostavi stranski trg, ki gosti terase restavracij in kavarn, dopolnjuje pa jih vzdolžen paviljon, ki nadomesti nadstreške pred kavarnami.

ZASADITEV

Trg obdaja nasad lipovih dreves, ki je načrtno obrezan v streho in v vročih poletnih dnevih senči celoten obod trga. Lipa ima tudi močan simbolni pomen za Slovence, saj velja za središče družbenega življenja in skupnosti. Hkrati ima lipa zgodovino tudi v Ajdovščini, kjer vzbudi spomin na bližnjo tovarno pohištva Lipa.

ELEMENT VODE

Kanal z vodo se razprostira vse od Hublja pa do Lavričevega trga, kjer izvira iz spomenika - fontane dveh rek, ki upodablja izvir Hublja ter sotočje Lokavščica in njuno pomembnost skozi celoten razvoj Ajdovščine.

POKRIT TRG – KASNEJŠA FAZA

Bistvena ideja celotne kočne zasnove trga je sprostitev pritličja sedanje Fame v odprto, prehodno površino, ki vizualno in prostorsko poveže prehod iz parka ob Hublju ter glavni trg. Sedaj obratno market Fama se v prihodnosti prestavi v prazne prostore nekdanje blagovnice ob podhodu. Nova površina tako ponuja stalno nadkrit javni prostor, kjer se lahko ne glede na vremenske pogoje nastanijo tržnica ter druge prireditve in dogodki. Zgornja nadstropja veleblagovnice so večnamenska in se napolnjuje z raznolikim programom, ki se prilagodi potrebam – kavarne, storitve, knjigarna, knjižnica, čitalnica, plesna šola, prostori za društva, prostori za coworking ali startup-e...

FEKSIIBILNOST PROSTORA

Zasnova omogoča fleksibilno uporabo – na voljo so javne površine različnih velikosti in z raznolikimi ambient, kjer se lahko naselijo začasni dogodki in prireditve različnih obseznosti, hkrati pa nastanijo tudi vsakodnevne programe in aktivnosti.

